

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

(протокол «01» вересня 2025 р. №1)

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Навчальна практика «Фінанси підприємств»

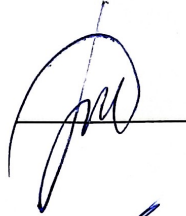
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет обліку та фінансів

Робоча програма навчальної практики Фінанси підприємств для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова викладання державна

Розробник: Бражник Людмила, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, к.е.н., доцент
«01» вересня 2025 року

Людмила БРАЖНИК

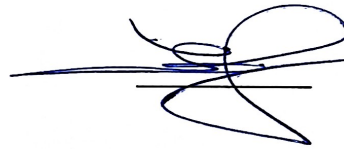
Погоджено гарантом освітньої програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»
«01» вересня 2025 року

Олександр БЕЗКРОВНИЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
протокол від «01» вересня 2025 року №1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Світлана ЗОРЯ

1. Опис практики

Таблиця 1

Опис навчальної практики «Фінанси підприємств»

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти D2 ФБССФР_бд_2025стн
Загальна кількість годин	270
у тому числі самостійної роботи	90
Кількість кредитів	9
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

2. Мета та завдання практики

Метою навчальної практики «Фінанси підприємств» є поглиблення теоретичних знань і закріплення практичних навичок у сфері фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь прийняття оптимальних фінансових рішень.

Завдання навчальної практики «Фінанси підприємств»:

- узагальнення та систематизація теоретичних знань, набутих при вивченні дисципліни «Фінанси підприємств», стосовно сутності фінансових ресурсів, методів і джерел їх формування й ефективності використання, організації фінансової діяльності підприємств;
- розвиток навичок здійснення розрахункових операцій та оформлення розрахунково-платіжних документів;
- поглиблення знань із порядку формування та розподілу прибутку підприємства, визначення фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання різних форм організації бізнесу;
- закріплення навичок нарахування податків і зборів та оформлення податкової звітності;
- формування професійних умінь і навичок із нормування оборотних активів підприємства та розрахунку показників ефективності використання обігових коштів;
- набуття досвіду нарахування амортизації основних засобів та розрахунку показників ефективності їх використання;
- закріплення методологічних основ складання фінансових планів діяльності підприємства, прогнозування фінансових результатів, визначення потреби у кредитах банку та оцінювання кредитоспроможності позичальника;
- розвиток умінь і навичок із визначення причин кризи, сильних і слабких сторін діяльності суб'єкта підприємництва, внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування його санації.

3. Передумови для проходження практики

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, Фінанси підприємств, Економіко-математичне моделювання.

4. Результати проходження практики

Проходження навчальної практики «Фінанси підприємств» сприяє формуванню компетентностей:

- загальних:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з

експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12 Здатність працювати автономно.

- спеціальних (фахових):

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки.

Програмні результати навчання/результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Таблиця 2

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання практики
ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування	Знати механізм функціонування системи фінансів суб'єктів господарювання
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування)	Вміти використовувати методичний інструментарій діагностики стану системи фінансів суб'єктів господарювання
ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	Вміти формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	Вміти ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують процеси та явища у сфері фінансів суб'єктів господарювання
ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Вміти застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	Вміти застосовувати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення

5. Програма навчальної практики

Тема 1. Основи фінансів підприємств. Сутність і функції фінансів підприємств. Грошові фонди та фінансові ресурси. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Інвестиційна діяльність підприємств. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств. Розрахункові й касові операції. Сутність грошових розрахунків підприємств. Безготівкові й готівкові розрахунки. Проведення касових операцій. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Принципи організації розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг. Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Формування валового і чистого доходу. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку. Розподіл прибутку підприємства. Використання чистого прибутку.

Тема 4. Оподаткування підприємств. Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Становлення оподаткування прибутку. Чинний порядок оподаткування прибутку. Податок на доходи фізичних осіб. Рентні платежі. Місцеві податки і збори. Плата за землю. Єдиний податок. Податок на нерухоме майно. Непрямі податки, які сплачують підприємства. Вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню. Сутність та значення соціального страхування. Принципи соціального страхування. Становлення та розвиток соціального страхування. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Страхування тимчасової втрати працездатності. Страхування на випадок безробіття. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсійне страхування. Порядок нарахування єдиного соціального внеску. Звітність по соціальному страхуванню підприємств.

Тема 6. Обігові кошти. Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Нормування обігових коштів для створення виробничих запасів. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. Джерела формування обігових коштів. Власні джерела формування обігових коштів. Використання банківських кредитів для формування обігових коштів. Залучення коштів інших суб'єктів господарювання. Показники стану та ефективності використання обігових коштів. Показники стану власних обігових коштів. Вплив розміщення обігових коштів на фінансовий стан підприємства.

Тема 7. Кредитування підприємств. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Кругообіг коштів підприємства та необхідність залучення кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Банківське кредитування підприємств. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Порядок погашення банківського кредиту підприємством. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Сутність основних засобів та їх відтворення. Класифікація основних засобів. Показники стану та ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень. Фінансування ремонту основних засобів.

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах. Фінансова стратегія підприємств. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану.

Тема 11. Фінансова санація підприємств. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Економічна сутність санації підприємств. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, що перебуває в кризі. Аналіз причин кризи та сильних і слабких місць на підприємстві. Внутрішні джерела фінансової санації. Санація балансу. Економіко-правові аспекти санації та банкрутство підприємств. Судове врегулювання господарських спорів. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів. Фінансова санація на ухвалу господарського суду. Мирова угода. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

6. Структура (тематичний план) практики

Таблиця 3

Структура (тематичний план) навчальної практики Фінанси підприємств

Назви тем	Кількість годин		
	денна форма D2ФБССФР_бд_2025стн		
	усього	у тому числі	
навчальні заняття		самостійна робота	
Тема 1. Основи фінансів підприємств	24	16	8
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	24	16	8
Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку	28	18	10
Тема 4. Оподаткування підприємств	24	16	8
Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню	24	16	8
Тема 6. Обігові кошти	24	16	8
Тема 7. Кредитування підприємств	24	16	8
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	24	16	8
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств	24	16	8
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	24	16	8
Тема 11. Фінансова санація підприємств	24	18	8
Усього годин	270	180	90

7. Індивідуальні завдання з практики

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання завдань самостійної роботи.

8. Вимоги до баз практики

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, інших об'єктах структурних підрозділів, на підприємствах (організаціях, установах тощо), що мають договірні відносини співпраці з Університетом. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення, оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програми практики.

З метою підвищення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, розширення їх світогляду та ерудиції можуть проводитись екскурсії, спрямовані на формування у здобувачів вищої

освіти системи практичних знань щодо принципів організації та діяльності, пов'язані з фінансами підприємств.

9. Організація проведення практики

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, є:

- розробка робочої програми практики;
- призначення керівників практики від кафедри;
- підготовка для практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики здобувачів вищої освіти, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- проведення настановчих зборів студентам (інструктажу);
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник навчальної практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрі фінансів, економічних досліджень і туризму – завідувач кафедри.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Заходи, пов'язані з організацією практики здобувачів вищої, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики здобувачів вищої освіти.

Навчальна практика «Фінанси підприємств» здобувачів вищої освіти проводиться для академічної групи у навчальному закладі у період, що забезпечує можливість виконання здобувачами вищої освіти всіх видів робіт згідно з програмою практики.

На початку практики керівник практики забезпечує проведення здобувачам-практикантам інструктажів із охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку, порядком отримання документації та методичних матеріалів.

Керівник навчальної практики «Фінанси підприємств»:

- розробляє методичне забезпечення навчальної практики здобувачів вищої освіти;
- забезпечує якість проходження практики здобувачів вищої освіти згідно з її програмою;
- контролює своєчасне відвідування здобувачів вищої освіти навчальної практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники з практики та оцінює результати її проходження здобувачами вищої освіти;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику відділу практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством і внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну практику «Фінанси підприємств», зобов'язані:

- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з робочою програмою практики;
- своєчасно відвідувати навчальну практику;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики та подати її у відділ практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників.

Навчальна практика проводиться для академічної групи. Здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року. Перенесення періоду проведення практики студенту проводиться за наявності обставин, які унеможливають проходження практики у визначений графіком навчального процесу період. Перенесення періоду практики здійснюється за погодження декана факультету та відображається у наказі ректора Університету.

10. Вимоги до звітної документації з практики

Формою звітної документації з навчальної практики є щоденник навчальної практики.

Під час навчальної практики здобувачі вищої освіти зобов'язані вести щоденник, де висвітлюють характер та зміст виконаної роботи. Записи у щоденнику ведуться щоденно. Щоденник регулярно перевіряється і підписується керівником навчальної практики від кафедри.

Щоденник є основним документом, що підтверджує проходження здобувачем вищої освіти практики, у якому відображається вся його поточна робота. Його складовими є: робочі записи під час практики; оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці; висновок керівника практики про проходження практики, в т. ч. підсумкове оцінювання роботи здобувача вищої освіти за період практики.

11. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики.

Підсумкова оцінка практичної підготовки виставляється за 100-бальною, 4-бальною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумки складання диференційованого заліку

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС
90-100	відмінно	A
82-89	добре	B
74-81		C
64-73		D
60-63	задовільно	E
35-59		FX
1-34	незадовільно	F

Для отримання диференційованого заліку за підсумками проходження практики здобувач вищої освіти, використовуючи знання і вміння отримані також під час проходження практики «Фінанси підприємств» має прийняти участь у діловій грі, виконати комплексні ситуаційні завдання, подати оформлені матеріали, виступити на круглому столі та пройти тестування.

Схема нарахування балів з навчальної практики

Форми роботи	Максимальна кількість балів
Оформлення щоденника навчальної практики	20
Ділова гра	10
Вирішення комплексного ситуаційного завдання 1	15
Вирішення комплексного ситуаційного завдання 2	15
Подання матеріалів та участь в круглому столі	10
Самостійна робота (проходження тестування)	30
Разом	100

Шкала та критерії оцінювання

Оформлення щоденника навчальної практики

Кількість балів	Критерії оцінювання
14-20 балів	правильне оформлення щоденника, відповідно до вимог, відсутність орфографічних помилок, науковість стилю викладення, чітке, повне і послідовне розкриття кожного питання плану і теми роботи, в цілому
7-13 балів	правильне оформлення щоденника, відповідно до вимог, але є незначні помилки, неповне розкриття кожного питання плану
1-6 балів	нечітке, неповне розкриття кожного питання плану і теми в цілому, наявність орфографічних і синтаксичних помилок
0 балів	не заповнено щоденник або його відсутність

Ділова гра

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10 балів	у випадку повного та чіткого розкриття питань та вирішення виробничих ситуацій, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
5-8 балів	у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді на питання та вирішенні виробничих ситуацій, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
1-4 бали	у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті питання та вирішенні виробничих ситуацій, що свідчить про задовільний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
0 балів	у випадку відсутності відповіді на питання та вирішенні виробничих ситуацій, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Вирішення комплексного ситуаційного завдання (виконується 2 завдання протягом навчальної практики)

Кількість балів	Критерії оцінювання
12-15 балів	у випадку повністю правильної методики розв'язання завдання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
8-11 балів	у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання завдання, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
4-7 балів	у випадку наявності незначних помилок в методиці розв'язання завдання чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
1-3 бали	у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні завдання, що свідчить про задовільний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно

Кількість балів	Критерії оцінювання
	інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
0 балів	у випадку відсутності виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Подання матеріалів та участь в круглому столі

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-10 балів	у випадку коли матеріали відповідають всім критеріям щодо змісту, а здобувач вищої освіти здійснив їх захист шляхом відповіді на всі питання, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
4-6 балів	у випадку якщо питання розкриті не повністю, однак здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на питання викладача, що свідчить про достатній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
1-3 бали	у випадку подання роботи з істотними недоліками у змісті та незадовільними відповідями на поставлені питання, що свідчить про мінімальний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань та пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
0 балів	у випадку відсутності подання матеріалів, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Проходження підсумкового тестування

Кількість балів	Критерії оцінювання
25-30 балів	у випадку 100 % правильних відповідей, що свідчить про високий рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
15-24 балів	у випадку 80-99 % правильних відповідей, що свідчить про середній рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
1-14 балів	у випадку 60-79 % правильних відповідей, що свідчить про мінімальний рівень знань механізму функціонування фінансів суб'єктів господарювання; володіння методичним інструментарієм діагностики їх стану; вміння аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують фінансовий стан підприємства; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
0 балів	у випадку менше 60 % правильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та досягнення програмних результатів

12. Політика проходження практики

- щодо політики щодо термінів проходження та звітування за результатами практики: студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів проходження та звітування за результатами практики, визначених робочим навчальним планом, графіком навчального процесу на 2025-2026 н.р. та Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

- щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуються положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

- щодо оскарження результатів оцінювання: порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ, Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ. Розгляд апеляції проводять із метою визначення об'єктивності виставленої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету.

13.Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАУ, 2018. 350 с.
2. Кравчук О. М., Лещук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 504 с.
3. Сокуренько В. В. Фінанси підприємств : підруч. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
4. Ставерська Т. О., Ларіна Т. Ф., Литвинов А. І. та ін. Фінанси підприємства : підруч. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. 906 с.
5. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2023. 320 с.

Допоміжні

1. Бражник Л. В. Стан, проблеми формування та використання капіталу підприємств у сільському господарстві України. *Ефективна економіка*. 2024. №9. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4645>.
2. Бражник Л. В., Аранчій Д. С., Чоп В. С. Фінансові ресурси підприємства: управління та їх вплив на фінансовий стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №5 (05). С. 115-120. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/156>.
3. Бражник Л. В. Стан і тенденції інвестиційної діяльності аграрного сектора економіки в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2021. Вип. 5. С. 120-126. DOI: <https://doi.org/10.32886/10.32886/instzak.2021.05.13>.
4. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник. Суми : СДУ, 2022. 459 с.
5. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
6. Дорошенко О. О., Сорокатиї В. М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9446>.

7. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. І., Чубка О. М. Фінанси підприємств : підруч. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

8. Любенко Н. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 264 с.

9. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

10. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна / Полтава : ПДАУ. 2023. 108 с.

11. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

12. Чумак В., Антіпова В. Управління грошовими активами підприємства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 202–204.

13. Чумак В. Д., Безкровний О. В., Кіріченко Н. О. Фінансові аспекти забезпечення прибуткової діяльності сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/560/567>.

14. Чумак В., Бражник Л. Оподаткування доходів громадян: проблеми та вдосконалення. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 205–207.

15. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування. Полтава : ПДАУ, 2021. 183 с.

16. Ярошевич Н. Б. Фінанси, гроші та кредит : підруч. Львів : «Новий Світ- 2000», 2025. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит». URL: <http://dtk.com.ua/?lang=ukr>.

2. Офіційний сайт журналу «Економіка АПК». URL: <http://eapk.org.ua/>.

3. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси». URL: <http://www.afj.org.ua/>.

4. Офіційний сайт журналу «Фінанси України». URL: <http://fu.minfin.gov.ua/>.

5. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

6. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.